



Številka: 35409-91/2024-12

Datum: 11. november 2024

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi 38.b člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23), 77. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24; v nadaljevanju: ZVO-2) in 101.b člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10, v nadaljevanju: ZON), na zahtevo Zavoda za gozdove Slovenije, v postopku ugotavljanja obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje gozdnogospodarskega načrta, naslednjo

ODLOČBO

- V postopku priprave gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Polšnik, izdelanega za obdobje 2024-2033, ni treba izvesti celovite presoje vplivov na okolje.**
- V tem postopku ni bilo stroškov.**

Obrazložitev

I.

(Vloga in predmet postopka)

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju: ministrstvo) je dne 31. 5. 2024 po e-pošti z naslova Oeljubljana@zgs.si prejelo vlogo Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju: ZGS), ki ga v tem postopku po pooblastilu direktorja zastopa mag. Viktor Miklavčič, vodja Območne enote Ljubljana, št. 3402–1/2023-12 z dne 31. 5. 2024, s katero ministrstvo obveščajo, da v letošnjem letu pripravljajo gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Polšnik (v nadaljevanju: GGN), ki bo izdelan za obdobje 2024-2033. V nadaljevanju podajajo vse potrebne informacije obvestila o nameri priprave GGN, skladno z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje, Prilogo 2, podrobnejše informacije pa so na razpolago v osnutku GGN št. 04-22/2024 z dne 27. 5. 2024, ki ga je skladno s 14. členom Zakona o gozdovih potrdil strokovni svet OE Ljubljana in je bil dostopen na spletnem odlagališču velikih datotek (SOVD). Ministrstvo ga hrani v informacijskem sistemu skupaj z vlogo pod zap.št. 35409-91/2024-2570-1.

V vlogi so navedene informacije o pravni podlagi, pristojnih organih in postopku priprave GGN, o območju, za katerega se izdeluje GGN, in o povezavi GGN z gozdnogospodarskim načrtom gozdnogospodarskega območja Ljubljana:

Obveznost priprave GGN sledi iz 14. člena Zakona o gozdovih (ZG) ZG v 56. členu opredeli, da gozdnogospodarske načrte izdeluje ZGS, za obdobje 10 let (15. člen ZG), torej obnova poteka vsakih 10 let. Pomembno izhodišče za GGN predstavlja strateški gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja (GGN GGO), ki podrobneje določa imena in območja gozdnogospodarskih enot ter obdobje veljavnosti gozdnogospodarskih načrtov, ki se zanje izdelajo. V veljavnem GGN GGO Ljubljana 2021-2030 je za GGN za GGE Polšnik določeno obdobje veljavnosti 2024–2033. GGN GGE Polšnik 2024–2033 tako predstavlja obnovo načrta za isto GGE, ki se izdelava zaradi posodobitve stanja gozdov z novimi podatki in temu prilagojene določitve obsega gozdnogospodarskih ukrepov.

Kot sledi iz 61. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) ter iz 14. in 15. člena Zakona o gozdovih, osnutek GGN določi strokovni svet območne enote ZGS. ZGS osnutek načrta z zahtevanimi prilogami pošlje na ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, do 31. maja v prvem letu ureditvenega obdobja skupaj z vlogo za odreditev javne razgrnitve GGN. Po opravljeni javni razgrnitvi in javni obravnavi

svet območne enote ZGS obravnava pripombe in predloge ter zavzame do njih stališče. Na tej podlagi ZGS pripravi predlog GGN, ki ga določi svet območne enote ZGS. ZGS mora k predlogu GGN pridobiti mnenje organizacije, pristojne za varstvo narave, in mnenja lokalnih skupnosti, na območju katerih leži GGE. ZGS predloži predlog GGN skupaj s predpisanim soglasjem oziroma s predpisanimi mnenji ministrstvu, pristojnemu za gozdarstvo, najpozneje do 1. oktobra prvega leta novega obdobja. GGN GGE sprejme minister, pristojen za gozdarstvo.

Lega GGE Polšnik znotraj GGO Ljubljana je v vlogi prikazana na sliki. Leži na območju občin Šmartno pri Litiji in Litija, k.o. Konj, Konjšica, Jablanica in Polšnik. GGE meri 5.970,78 ha, od tega je 4.533,76 ha gozdov.

GGN so izdelali ob upoštevanju ciljev, usmeritev, strategij, ukrepov in funkcij gozda iz GGN GGO Ljubljana (2021-2030), za katerega je bila izvedena celovita presoja vplivov na okolje in potrjena njegova sprejemljivost z odločbo št. 35409-715/2022-20 z dne 16. 2. 2023. V vlogi so splošno opisane tudi ključne relacije med GGN GGE in GGN GGO.

Ministrstvu predlagajo, naj odloči, da za GGN GGE ne velja obveznost izvedbe CPVO po 2. odstavku 77. člena ZVO-2 iz naslednjih razlogov:

GGN sicer na kartah prikazuje pregled in zasnovo gozdne infrastrukture in drugih načrtovanih posegov v gozdni prostor, vendar izvedbe posegov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje po ZVO-2, navedenih v Prilogi 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (pogozditve, gozdne plantaže in krčenje gozdov), s tem prikazom ne določa, ne načrtuje niti ne določa pogojev za njihovo izvedbo.

V GGE se nahajajo varovana območja narave (območja Natura 2000), vendar se z GGN ne bodo načrtovali posegi v naravo iz prvega odstavka 101.d člena ZON, kot so navedeni v Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, niti GGN ne predstavlja pravne podlage za izdajo dovoljenj za posege v naravo, zato po določbi 101a. člena ZON presoja sprejemljivosti ni potrebna.

Ministrstvu predlagajo tudi, naj na podlagi 3. odstavka 77. člena ZVO-2 ugotovi, da izvedba GGN GGE Polšnik (2024-2033) ne bo imela verjetno pomembnih vplivov na okolje, ob upoštevanju predpisanih meril glede značilnosti GGN, njegovih vplivov in območij, ki bi lahko bila prizadeta zaradi vplivov GGN, njihovega pomena in ranljivosti. Pri tem naj upošteva, da dosedanje izvajanje gozdnogospodarskih ukrepov na obravnavanem območju ni imelo pomembnih vplivov na okolje, naravo, krajino, zdravje ljudi ali kulturno dediščino. Svoj predlog podrobneje utemeljujejo:

a) glede značilnosti GGN:

GGN prikazuje območja, kjer krčenje gozdov ni dovoljeno (varovalni gozdovi – 459,93 ha) in območja, kjer krčenje gozdov zaradi poudarjenih ekoloških in socialnih funkcij gozda ter zaradi erozijskih in plazljivih območij praviloma ni dopustno (3.770,02 ha) ter s tem posredno vpliva na določanje namenske rabe prostora občinskih prostorskih načrtov, tako da dopušča krčenje gozda le tam, kjer verjetno pomembnih vplivov na okolje ne more imeti (303,81 ha). V obdobju 2014 - 2023 je bilo po podatkih GGN izkrceno 9,63 ha gozdov, v veliki večini (68%) zaradi urejanja oziroma zaokroževanja kmetijskih zemljišč, vendar se kljub krčitvam gozdnatost v GGE v obdobju 2014 – 2023 ni bistveno spremenila (iz 76,1 na 75,9%), saj se je površina gozdov zmanjšala za 13 ha (0,3%), tudi kot posledica natančnejšega zarisa gozdne maske, zato sprememba rabe zemljišč ni imela pomembnega vpliva na okolje. Na podlagi preteklih izkušenj poudarjajo, da je pritisk v GGE z vidika krčitev gozdov majhen, če pa bi se v bodoče pojavil, pa GGN s funkcijami gozdov in ustreznimi usmeritvami usmerja krčitve v predele, kjer ne bodo imele bistvenih vplivov na okolje;

Pri načrtovanju ostalih gozdnogospodarskih ukrepov, ki se načrtujejo z GGN (potrebna gojitvena in varstvena dela, dela za preostale funkcije gozdov), so bile v GGN Polšnik (2024–2033) vključene:

- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polšnik (2024–2033), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, september 2023;
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Polšnik, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, maj 2023;
- Usmeritev s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Direkcija RS za vode, februar 2020;

zato menijo, da GGN ne vsebuje posegov, ki bi lahko imeli pomembne vplive na okolje oz. so vplivi izvedbe malo verjetni.

Okoljskih problemov, ki bi jih povzročala izvedba dosedanjih GGN, pri analizi najnovejših podatkov, pridobljenih pri obnovi GGN GGE, ni bilo zaznati, predmetna obnova GGN pa predstavlja le manjše dopolnitve že obstoječega načina gospodarjenja z gozdovi. Način gospodarjenja z gozdovi se z obnovo načrta ne spreminja, obseg načrtovanih ukrepov pa se v primerjavi s preteklim načrtovalskim obdobjem bistveno ne spreminja. V prejšnjem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek v višini 252.542 m³, izveden pa le 60%. Možni posek za to obdobje je zato načrtovan v nekoliko višjem obsegu (270.647 m³), ki pa še vedno znaša le 83,8 % od prirastka, in sledi dvigovanju lesne zaloge in potrebni obnovi gozdov.

b) glede značilnosti vplivov GGN:

Vplivi izvedbe z GGN načrtovanih, dopuščenih ali usmerjenih aktivnosti (sečnja, spravilo, gojitvena dela, varstvena dela, gradnja prometnic, krčitve) bi lahko bili trajni in nepovratni, vendar so ob dosedanjih izkušnjah z gospodarjenjem z gozdovi v tej GGN GGE in ob nadaljnjem upoštevanju omejitev iz Zakona o gozdovih in Pravilnika o varstvu gozdov in usmeritev iz GGN, ki temeljijo tudi na smernicah drugih sektorjev (ZRSVN, ZVKD in DRSV), malo verjetni.

c) glede značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov GGN, njihovega pomena in ranljivosti:

Na površini 188 ha (4,1 % gozdnega prostora v GGE) so gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, in sicer znotraj vodovarstvenih območij (1. in 2. varstvena cona) na občinskem nivoju, na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov, črpališč in nad jamami. Hidrološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti ima 1.157 ha gozdov (25,1 % gozdnega prostora), kamor spadajo gozdovi na širšem vodozbirnem območju, kar pomeni, da so na območju 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti vodnih virov, gozdovi v ožji okolici petih manjših črpališč, gozdovi v okolici 70 manjših izvirov, gozdovi ob širših (od 2 do 10 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 50 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov, gozdovi v 100 m vplivnem pasu vzdolž reke Save in gozdovi ob številnih manjših (od 1 do 2 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 25 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov. Na ta območja bi lahko gospodarjenje z gozdovi vplivalo, vendar jih GGN ustrezno obravnava skozi hidrološko funkcijo gozdov in zanje določa ustrezne usmeritve (v poglavju 6.2.2. Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov), pripravljene ob upoštevanju predpisov o vodovarstvenih območjih in vodovarstvenih režimov. Na vodovarstvenih območjih ni predvidenih območij odpiranja z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami, krčitve gozdov pa praviloma niso dopustne.

Na podlagi karte verjetnosti pojavljanja plazljivih in erozijskih območij se na celotnem območju GGE nahajajo območja, ogrožena zaradi škodljivega delovanja vode (erozijska, plazljiva), kjer bi lahko imelo izvajanje GGN pomemben vpliv, saj so določene aktivnosti po predpisih o vodah na ogroženih območjih celo nedopustne, vendar GGN vsebuje ustrezne usmeritve za izvajanje spravila in načrtovanje gradnje gozdnih prometnic, namenjene preprečevanju erozijskih procesov, zagotavljanju stabilnosti pobočij in urejanju odvoda meteornih voda, npr.: na plazljivih in erozijskih območjih, določenih s kartami ni odpiranja z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami; prav tako na teh območjih krčitve praviloma niso dopustne.

V gozdnem prostoru GGE ali v bližini gozdnega roba, na katerega imajo vpliv, se nahaja 29 enot kulturne dediščine, ki jih GGN obravnava v okviru funkcije varovanja kulturne dediščine (79,98 ha na 1. stopnji poudarjenosti, 77,24 ha na 2. stopnji poudarjenosti) in zanje določa ustrezne usmeritve za njihovo varstvo, pri čemer so bile upoštevane strokovne podlage in predpisi s področja varstva kulturne dediščine, zato je verjetnost, da bi GGN pomembno vplival na njihove lastnosti, majhna. Na območjih varovanja kulturne dediščine ni prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest in gozdnih vlak; na teh območjih krčitve gozda praviloma niso dopustne; vsi objekti kulturne dediščine so navedeni tudi v E4 obrazcu, splošne in konkretne usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine so zapisane v poglavju 6.2.2. V večini primerov gre za arheološka najdišča, stavbno dediščino (cerkve, železarna, cestni most, toplar), spomenike (cerkve, NOB) in za vplivna območja spomenikov. Zanje se določa ustrezne usmeritve za njihovo varstvo, pri čemer so bile upoštevane strokovne podlage in predpisi s področja varstva kulturne dediščine, zato je verjetnost, da bi GGN pomembno vplival na njihove lastnosti, majhna.

Ministrstvu zato predlagajo, naj skladno s 6. odstavkom 77. člena ZVO-2 odloči, da v postopku priprave GGN GGE Polšnik (2024-2033) ni treba izvesti celovite presoje vplivov na okolje.

II. (Določbe predpisov)

Po 77. členu ZVO-2 je treba v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta ali njihovih sprememb (v nadaljnjem besedilu: plan), ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni organ države za področje gozdarstva, če:

A. predstavlja okvir za presojo vplivov na okolje, ali če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje v skladu s tem zakonom.

Obveznost te presoje se ugotavlja v skladu z določili Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2). V prilogi 1 te uredbe so navedeni posegi v okolje iz dejavnosti gozdarstva, in sicer:

A.III Pogozditev, osnovanje gozdne plantaže ali krčitev gozda:

A.III.1 na površini nad 30 ha - obvezna presoja vplivov na okolje,

A.III.2 na površini najmanj 15 ha pri pogozditvi, osnovanju gozdne plantaže ali krčitvi in na površini 5 ha ali več, ko je poseg krčitve na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave - obvezen predhodni postopek.

B. če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave.

Po 101. členu ZON je treba za vsak plan ali spremembo plana, ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni državni organ ali pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti, tudi za področje gospodarjenja z gozdovi, ki bi lahko pomembno vplival na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje sam po sebi ali v povezavi z drugimi plani, izvesti presojo sprejemljivosti njegovih vplivov oziroma posledic glede na varstvene cilje teh območij. Oceno o sprejemljivosti vpliva oziroma posledicah plana na ta območja da ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku celovite presoje vplivov na okolje.

Po 101. a členu ZON ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku preverjanja planov, za katere je treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje, določi plane, za katere je treba izvesti presojo sprejemljivosti. Za plane, ki lahko pomembno vplivajo na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje, se štejejo plani:

- ki obsegajo ta območja ali bi izvedba plana lahko na njih vplivala,
- s katerimi se določajo ali načrtujejo posegi v naravo iz prve in druge alineje prvega odstavka 101.d člena tega zakona.

101. d člen ZON določa, da minister zaradi določitve planov in posegov v naravo, ki lahko pomembno vplivajo na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje, določi posege v naravo,

- ki lahko pomembno vplivajo na varstvene cilje teh območij,
- za katere je treba še preveriti, če lahko pomembno vplivajo na varstvene cilje teh območij,
- ki ne morejo pomembno vplivati na varstvene cilje teh območij.

Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11) določa vsebino in podrobnejšo metodologijo presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na zavarovana območja, posebna varstvena območja in potencialna posebna ohranitvena območja, ter posege v naravo, ki lahko pomembno vplivajo na ta območja. Ti posegi so po posameznih območjih rabe prostora navedeni v prilogi 2 citiranega pravilnika, in sicer (za območja gozdogov):

- Gradnja gozdnih cest ter grajenih gozdnih vlak in stalnih žižnic,
- Postavitev ograj ali obor v gozdnem prostoru,
- Postavitev mrhovišč,
- Postavitev lovske preže,
- Postavitev krmišč.

Ministrstvo, pristojno za okolje, sprejme odločitev o obveznosti izdelave presoje sprejemljivosti planov in sprejema druge odločitve v postopku celovite presoje vplivov na okolje na podlagi mnenj organizacije, pristojne za ohranjanje narave.

Po 115. in 116. členu ZON naloge organizacije, pristojne za ohranjanje narave, opravlja Zavod RS za varstvo narave.

C. če ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, oceni, da bi lahko izvedba plana pomembneje vplivala na okolje.

Merila za ocenjevanje verjetnih pomembnejših vplivov plana na okolje so določena z Uredbo o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Ur. l. RS 9/09).

- D. Ne glede na citirane določbe se na podlagi 4. odstavka 77. člena ZVO-2 celovita presoja vplivov na okolje ne izvede za plan, izdelan na podlagi plana, za katerega je bila že izvedena celovita presoja vplivov na okolje, če za planirane posege niso določeni novi ali podrobnejši izvedbeni pogoji, če ne vsebuje novih posegov ali ne zajema novih območij glede na plan, na podlagi katerega je pripravljen.

Kot sledi iz 5. in 6. odstavka 77. člena ZVO-2, pripravljavec plana pred začetkom njegove priprave ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja, pošlje obvestilo o svoji nameri, ministrstvo pa odloči o tem, ali je treba za plan izvesti celovito presojo vplivov na okolje, pri čemer se o tem predhodno posvetuje tudi z ministri in organizacijami, pristojnimi za področja, na katera bi plan lahko pomembno vplival.

Ministrstvo z javnim naznanilom na osrednjem spletnem mestu državne uprave obvesti tudi javnost, ali bo za plan izvedena celovita presoja vplivov na okolje.

III.

(ugotovitve postopka)

Ministrstvo je proučilo vlogo, priložen osnutek GGN in predpise o gozdnogospodarskem načrtovanju ter ugotovilo, da GGN poleg splošnega opisa GGE, prikaza funkcij gozdov, opisa stanja gozdov, analize preteklega gospodarjenja z gozdovi in orisa zakonitosti razvoja gozdov vsebuje cilje, usmeritve in ukrepe, med katerimi so:

- splošne usmeritve in usmeritve za
 - krepitev in uskladitev funkcij gozdov
 - razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali
 - delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom
 - delo s požarno ogroženimi gozdovi
 - delo s semenskimi objekti
 - tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic
 - presojo posegov v gozd in gozdni prostor
 - ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih
- ukrepi:
 - možni posek
 - potrebna gojitvena in varstvena dela
 - ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali
 - ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov
 - graditev gozdnih prometnic.

GGN vsebuje tudi ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi GGE, načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih, usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij in prostorski del.

Iz podatkov v osnutku GGN sledi, da je celotna površina GGE Polšnik je vodozbirno območje Save, z močno prisotnimi erozijskimi pojavi. Največje žarišče erozijskega delovanja je na drobljivih dolomitih, ki vode ne prepuščajo, zato vsa voda odteče v jarke in grape, velika vodna masa v povezavi z velikim padcem pa povzroča veliko škode. Na apnenčevi podlagi so vodotoki zelo redki, erozijskih pojavov skoraj ni. Površina gozdov v zadnjem desetletju se je zmanjšala za 13 ha. 34 ha gozdov je bilo določenih kot gozd zaradi zaraščanja, 37 ha površin pa izločenih zaradi ugotovljene druge dejanske rabe. Krčitev gozdov je bilo 9,63 ha. Gozdnatost v GGE je 76%. 16 ha predstavljajo gozdna zemljišča pod daljnovodi, 17 ha skalovja, 12 ha zaraščujoče površine in 29 ha infrastruktura v gozdnem prostoru. Krčenje gozdov je po merilih GGN dopustno na 304 ha površine. Varovalna funkcija gozdov je v GGE močno poudarjena - 31 % na 1. stopnji in 53 % na 2. stopnji. 460 ha (10% površine) je razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20) za varovalne gozdove. Lesnoproizvodna funkcija, ki predstavlja proizvodnjo nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati, je močno poudarjena na 90% površine. Lesna zaloga in prirastek od leta 2004 dalje naraščata, tudi zaradi majhnega poseka lesa, ki ne dosega prirastka. Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti kaže na neuskajane razvojne faze in presežek razvojne faze debeljak. 39% gozdov je v državni lasti. Zasebnih lastnikov gozda je več kot 2000, prevladujejo gozdne posesti do 1 ha površine. Gostota cest, ki se uporabljajo za prevoz lesa, je podpovprečna (glede na GGO Ljubljana) in komaj zadovoljiva. Gozdov, ki bi bili oproščeni pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest zaradi dolge pravilne razdalje, v GGE ni. Le 30% površine gozdov je v celoti primernih za traktorsko spravilo

lesa. Konfliktnih območij med različnimi funkcijami gozda in gozdov za sanacijo zaradi poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov v GGE ni.

Zavod za gozdove Slovenije v svoji vlogi ne zahteva, da ministrstvo o obveznosti izvedbe celovite presoje odloči na podlagi 4. odstavka 77. člena ZVO-2, ki velja za plane, izdelane na podlagi planov, za katere je bila že izvedena celovita presoja vplivov na okolje, zato ministrstvo navedb iz vloge glede nadrejenega plana, GGN GGO Ljubljana 2021-2030, ni preverjalo in se do njih ne opredeljuje.

A.

Ministrstvo ugotavlja, da se z GGN ne določa ali načrtuje izvedbe posegov v okolje, navedenih v Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, za katere je obvezna izvedba presoje vplivov na okolje (Pogozditev, osnovanje gozdne plantaže ali krčitev gozda na površini nad 30 ha, oznaka A.III.1), niti posegov, za katere se obveznost presoje vplivov na okolje ugotavlja v predhodnem postopku (Pogozditev, osnovanje gozdne plantaže ali krčitev gozda na površini najmanj 15 ha pri pogozditvi, osnovanju gozdne plantaže ali krčitvi in na površini 5 ha ali več, ko je poseg krčitve na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave, oznaka A.III.2).

- Krčitev gozda ne obsega poseka na golo zaradi obnove gozda in predstavlja odstranitev vsega drevja zaradi spremembe namembnosti zemljišča.
- Pogozditev predstavlja vzpostavitev gozdnega nasada na površini, kjer prej gozda ni bilo, in ne obsega obnove gozdov s sadnjo.
- Gozdna plantaža predstavlja nasad drevja na kmetijskem zemljišču in ne šteje za gozd.

Ti posegi zato niso predmet načrtov za gospodarjenje z gozdovi.

Graditev gozdnih prometnic ne šteje za poseg v okolje po citirani uredbi, saj so v Prilogi 1, Poglavju F Prometna infrastruktura, navedene le avtoceste, hitre ceste, glavne in regionalne ceste. Žičniške naprave so poseg v okolje le, če so namenjene prevozu potnikov. Železniške proge in plovne poti za transport lesa po predpisih o gozdovih v RS ne štejejo za gozdne prometnice in zato niso predmet načrtovanja v gozdarstvu.

B.

Kot sledi iz mnenja Zavoda RS za varstvo narave, OE Ljubljana, št. 3563-0156/2023-5 z dne 15. 7. 2024, območje GGN sega v posebna varstvena območja po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 39/13, 3/14, 21/16 in 47/18): SI3000181 Kum, SI3000184 Zgornja Jablanica, SI3000183 Polšnik, SI3000356 Maljek in SI5000026 Posavsko hribovje.

Nadalje navajajo, da so za GGN na ZRSVN OE Ljubljana v septembru 2023 izdelali naravovarstvene smernice št. 3563-0156/2023, v katerih so podali splošne in konkretne varstvene usmeritve za varstvo posebnih varstvenih območij (območij Natura 2000) ter varstvene režime in pogoje za varstvo zavarovanih območij.

Po temeljitnem pregledu osnutka GGN ugotavljajo, da se v skladu z določili 13.a člena Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18) organizacija, pristojna za ohranjanje narave, v mnenju o uvedbi postopka presoje sprejemljivosti planov opredeli do ustreznosti upoštevanja naravovarstvenih smernic v osnutku načrta, in da je v osnutku GGN ustrezno integrirana vsebina naravovarstvenih smernic. V osnutku GGN se posegov, za katere je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje po ZVO (krčitve gozda nad 30 ha oz. uvedba predhodnega postopka za krčitve na površini 5 ha ali več na varovanih območjih) podrobneje ne določa oz. načrtuje. Gozdne prometnice so načrtovane le okvirno, brez navedbe konkretnih tras in njihovih dolžin. Gozdne prometnice se bodo v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja presojale v okviru presoje sprejemljivosti posegov v naravo na podlagi določil 105.a člena ZON in 3. odstavka 42. člena Pravilnika. Ocenjujejo, da GGN ne bo pomembno vplival na varovana območja in varstvene cilje teh območij, zato menijo, da presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja ni potrebno izvesti.

Ministrstvo je proučilo citirano mnenje ZRSVN in se strinja, da GGN ne bo pomembno vplival na varovana območja in njihove varstvene cilje, zato presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe GGN na varovana območja narave ni treba izvesti.

Na podlagi drugega odstavka 77. člena ZVO-2 celovita presoja vplivov na okolje za GGN zato ni obvezna.

C.

Ministrstvo je skladno s šestim odstavkom 77. člena ZVO-2 za mnenje o verjetnosti pomembnih vplivov izvedbe GGN dne 5. 7. 2024 zaprosilo tudi Ministrstvo za kulturo in Direkcijo RS za vode, ki sta pristojna za področji, na kateri bi GGN lahko pomembno vplival (varstvo kulturne dediščine, upravljanje z vodami), pri čemer je upoštevalo določbe 9. člena Zakona o gozdovih, po katerih morajo biti v gozdnogospodarskem načrtu upoštevane tudi usmeritve za kulturno dediščino v gozdnem prostoru in vodnogospodarski pogoji. Zaprošena sta bila, da pri izdaji mnenja upoštevata merila glede značilnosti GGN in njegovih vplivov ter območja, ki bi lahko bila prizadeta zaradi teh vplivov, njihov pomen ter ranljivost, skladno z 2. členom Uredbe o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Ur. list RS 9/09; Uredba o merilih) in opozorjena, da bo ministrstvo pri odločitvi o uvedbi postopka celovite presoje vplivov na okolje upoštevalo le mnenja, ki so utemeljena s temi merili.

Ministrstvo za kulturo je izdalo mnenje št. 340-15/2024-3340-3 z dne 18. 7. 2024, iz katerega sledi, da se v GGE nahajata več enot kulturne dediščine. V poglavju 2.2 Socialne funkcije, podpoglavje Funkcija varovanja kulturne dediščine so enote kulturne dediščine navedene z navedbo EŠD, imenom, režimom oz. podrežimom ter odseki, v katerih se enote kulturne dediščine nahajajo. Enote kulturne dediščine so navedene ustrezno. V poglavje 6.2.2. Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov so ustrezno vključene splošne usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine. Podrobne usmeritve v celoti povzemajo kulturnovarstvene usmeritve, ki jih je pripravil ZVKDS OE Ljubljana (št. 6223-0003/2023-2). Enote kulturne dediščine so v grafičnem delu (sloj funkcije) določene ploskovno in ustrezno. Med atributi je pod opombami dodano ime in EŠD, tako da je omogočena povezava z besedilnim delom gozdnogospodarskega načrta. V tabeli E4 so enote kulturne dediščine navedene v ustreznih odsekih. Glede na varovane vrednote na tem območju ter načrtovane ukrepe ocenjujejo, da je verjetnost pomembnejših (negativnih) vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino, vpisano v register nepremične kulturne dediščine, majhna. Temu mnenju pritrjuje tudi ministrstvo in ocenjuje, da verjetno pomembnih vplivov na kulturno dediščino izvedba GGN ne bo imela.

Direkcija RS za vode (DRSV) je izdala mnenje št. 35025-20/2024-2 z dne 19. 8. 2024, iz katerega sledi, da bi izvedba GGN lahko pomembno vplivala na vodni režim in stanje voda ter na varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Ugotavljajo namreč:

- Območja, kjer krčenje praviloma ni dopustno (ni prepovedano) ali je dopustno, so v GGN opredeljena:
 - na območjih velike in zelo velike verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov glede na karto Plazljiva območja NUV1 ter tudi na območjih velike stopnje verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov glede na podrobnejše podatke Opozorilne karte verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov – GeoZS 1:25.000 (na delu, kjer je izdelana). Na plazljivem območju je skladno z Zakonom o vodah prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč;
 - na območjih zahtevnih zaščitnih ukrepov in na območjih strogega varovanja glede na Opozorilno karto erozije NUV1. Na erozijskem območju je skladno z Zakonom o vodah prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - so v GGN opredeljena na območjih vodnih in priobalnih zemljišč (tudi na vodnih zemljiščih reke Save). Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen Zakona o vodah;
 - na območjih zajetij, I., II. in III. varstvenega režima vodovarstvenega območja.
- Prednostna območja za gradnjo gozdnih prometnic so v GGN predvidena
 - na območjih vodnih in priobalnih zemljišč (vlake tudi na vodnih zemljiščih reke Save). Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen Zakona o vodah. Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic: gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, je skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov potrebno predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa Zakon o vodah v 14. in 37. členu.
 - na območjih zelo redkih poplav. Načrtovani posegi morajo biti usklajeni s pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20).

na območjih velike verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov glede na karto Plazljiva območja.

na območju III. varstvenega režima vodovarstvenega območja.

V vseh navedenih primerih gre za poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda in se lahko izvede samo na podlagi vodnega soglasja/mnenja, kot to določa Zakon o vodah, z upoštevanjem pogojev, ki so v njem navedeni.

Ker je ministrstvo ocenilo, da z usmeritvami za krčenje gozdov in za gradnjo gozdnih prometnic GGN predstavlja osnovo za izvedbo posegov v okolje, ker omogoča ali dopušča izvedbo teh posegov na ranljivih območjih, ki jih lahko ogroža škodljivo delovanje voda in s tem povečuje verjetnost naravnih nesreč, in na območjih, kjer lahko izvedba teh posegov ogrozi količinsko ali kakovostno stanje vodnih virov, zdravstveno ustreznost voda ali na njeno količino, ter s tem poveča tveganje za zdravje ljudi, bi bilo na podlagi tretjega odstavka 77. člena ZVO-2 za GGN zato treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje. Skladno z določbami 9. in 146. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 –ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; v nadaljevanju: ZUP) je ministrstvo Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, dne 22. 8. 2024 pisno seznanilo z dejstvi in okoliščinami, pomembnimi za odločitev v postopku celovite presoje vplivov na okolje, kot izhajajo iz citiranega mnenja DRSV. Pozvalo ga je, da se najkasneje v roku 21 dni od prejema tega poziva opredeli do zgoraj navedenih ugotovitev, predloži vse morebitne dokaze, nova verodostojna dejstva pa navede in utemelji. Zavod za gozdove Slovenije je dne 28. 8. 2024 zaprosil za podaljšanje roka za odgovor, čemu je ministrstvo ugodilo. Zaradi razjasnitve vseh okoliščin je ministrstvo dne 24. 9. 2024 organiziralo sestanek s predstavniki DRSV, Zavoda za gozdove Slovenije in Ministrstva za kmetijstva, gozdarstvo in prehrano. Zapisnik tega sestanka s št. 35409-81/2024-2570-11 je bil na e-naslov Zavoda za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, posredovan dne 26. 9. 2024.

Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, je ministrstvu dne 1. 10. 2024 posredoval dopis »Opredelitev do dejstev in okoliščin, ki so navedena v dopisu Ministrstva za okolje, podnebje in energijo v zvezi z odločitvijo glede obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje v postopku sprejemanja gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Polšnik 2024 – 2033«, v katerem navajajo, da se z mnenjem ministrstva in DRSV ne strinjajo, saj menijo, da izvajanje načrta za gospodarjenje z gozdovi ne bo imelo pomembnejših vplivov na vodni režim in stanje voda ter varstvo pred škodljivim delovanjem voda, iz razlogov, ki so delno že obrazloženi v vlogi z dne 31. 5. 2024 in v dodatnih podrobnejših obrazložitvah, ki jih navajajo v nadaljevanju, Poudarjajo, da

- so pri pripravi GGN uporabili karte skladno z [Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov](#), ki jih je leta 2020 pripravila DRSV, in da večina kart ogroženih območij (plazljiva, erozijska, plazovita) predstavlja zgolj strokovne podlage v merilu 1:250.000, saj jih skladno s 83. členom Zakona o vodah ni sprejela Vlada RS, njihova povezava z omejitvami, ki izhajajo iz Zakona o vodah, kot jih v mnenju uporablja DRSV, pa je zato vprašljiva. Poleg tega nekaterih kart ogroženih območij v merilu 1:25.000, na katere se v mnenju sklicuje DRSV, pri izdelavi osnutka GGN niso mogli uporabiti, saj so na portalu e-vode dostopne šele od 21.8.2024. Neuraden je tudi sloj vodnih in priobalnih zemljišč, zato ga pri izdelavi osnutka GGN niso upoštevali.
- GGN ne določa dopustnosti krčenja gozdov, temveč le prikazuje tovrstna območja na podlagi v naprej določenih meril, ki upoštevajo poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij, ter veljavne režime. GGN v poglavjih »Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor« in 6.2.2 »Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov« (funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija) navaja tudi omejitve oz. prepoved krčenja na ogroženih območjih.
- So na kartah 9b in 9c prikazana območja gozdov, ki so zelo slabo odprti z gozdnimi cestami in vlakami in kjer bi bila z vidika ekonomičnosti gospodarjenja gradnja gozdnih cest in vlak potrebna, ne predstavljata pa podlage za izvedbo gradnje gozdnih cest oz. gozdnih vlak. GGN torej ne določa, da se bo tu gradnja dejansko izvedla.
- GGN v poglavju 6.2.7 »Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic« navaja tudi »Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi«, po katerih je potrebno za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, in našteva primere – med njimi so tudi varstvena in ogrožena območja. To pomeni, da v kolikor ne bo izdano pozivno soglasje/mnenje, se gradnja gozdne ceste ali vlake, na predmetnih prednostnih

območjih ne bo izvedla, kar pomeni, da cilj ohranjanja dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanja in uravnavanja vodnih količin ne bo ogrožen.

- GGN vsebuje ustrezne varovalke, ki onemogočajo oz. ne dopuščajo izvedbe krčitev in drugih posegov na ranljivih območjih, ki jih lahko ogroža škodljivo delovanje voda.

Ministrstvo je ponovno proučilo vlogo ter dodatna pojasnila Zavoda za gozdove Slovenije in ugotovilo, da je verjetnost pomembnih vplivov izvedbe GGN na vodni režim in stanje voda ter na varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ob upoštevanju usmeritev DRSV, majhna. Pri tem je upoštevalo tudi sklepe sestanka z dne 24. 9. 2024, po katerih bo za kakovost GGN in njegovo skladnost s predpisi, vključno z upoštevanjem »vodnogospodarskih pogojev«, skrbelo ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, skladno z Zakonom o gozdovih, ki bo lahko ta namen pred sprejemom GGN zahtevalo mnenje DRSV, da je GGN z vidika upravljanja z vodami sprejemljiv. Verjetnost pomembnih vplivov izvedbe GGN na vodni režim in stanje voda ter na varstvo pred škodljivim delovanjem voda je zato majhna.

Kot sledi iz prej citiranega mnenja ZRSVN, izvedba GGN tudi na naravne vrednote in biotsko raznovrstnost ne bo imela pomembnega vpliva, s čimer se ministrstvo strinja.

Ministrstvo ocenjuje, da izvedba GGN ne bo imela pomembnega vpliva iz drugih vidikov, kot so varovanje zdravja ljudi, raba drugih naravnih virov ter na podnebne spremembe (blaženje in prilagajanje). Pri slednjih upošteva, da se nacionalni cilji, politike in ukrepi in usmeritve Celovitega nacionalnega podnebno energetskega načrta RS (št. 35400-18/2019/22 z dne 28. 2. 2020), ki se nanašajo na gozdove in gozdarstvo), za nivo GGE presplošni, saj se nanašajo na območne gozdnogospodarske načrte in na Operativni program za izvajanje Nacionalnega gozdnega programa. GGN zato ne šteje kot načrt, ki je pomemben »za vključevanje okoljskih vidikov« ali za »izvajanje okoljske zakonodaje Evropske skupnosti«, kar je eno od meril iz Uredbe o merilih. Drugi okoljski vidiki ali okoljska zakonodaja Evropske skupnosti, ki bi se nanašala na gozdove, ministrstvu niso znani.

Ministrstvo zato sledi predlogu Zavoda za gozdove Slovenije in ob upoštevanju značilnosti GGN in njegovih vplivov ter značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov GGN, njihovega pomena in ranljivosti, ocenjuje, da verjetno pomembnih vplivov na okolje izvedba GGN ne bo imela.

Na podlagi tretjega odstavka 77.člena ZVO-2 izvedba celovite presoje vplivov na okolje zato ni obvezna.

Ker obveznost celovite presoje vplivov na okolje ni obvezna niti po drugem niti po tretjem odstavku 77. člena ZVO-2, je ministrstvo odločilo, kot je navedeno v 1. točki izreka te odločbe.

IV. (Stroški)

Na podlagi 2a. alineje 1. odstavka 23. člena in 4. alineje 1. odstavka 24. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO) je izdaja te odločbe oproščena takse.

V skladu z določbami petega odstavka 213. člena v povezavi s 118. členom ZUP je bilo potrebno v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo odločeno, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

S tem je odločba utemeljena.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo ni pritožbe, pač pa se lahko sproži upravni spor in sicer z vložitvijo tožbe v roku 30 dni po vročitvi te odločbe na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, Ljubljana. Tožba se lahko vložijo neposredno pri navedenem sodišču ali pošlje po pošti.

Postopek vodila:

Katarina Celič
sekretarka

dr. Tanja Pucelj Vidović
vodja Sektorja za okoljske presoje